Gemeente Utrecht

2024

NOTULEN VRAGENUUR

Vragenuur, gehouden op donderdag 19 december 2024 te 17.00 uur.

Voorzitter: mevrouw Deldjou Fard.

Aanwezig zijn de leden: Hessel, Sasbrink, Van Steeg en Stylianou.

Voorts zijn aanwezig de commissieleden: Krul, Van Rooij, Stam en Steinmetz.

Namens het college zijn aanwezig de wethouders Maatoug, Oosters en Schilderman.

Griffier: mevrouw Bouts.

Opening van het vragenuur.

De **voorzitter**: Een heel goedemiddag iedereen. Mijn naam is Melody Deldjou Fard en ik heet iedereen van harte welkom bij het laatste vragenuur van dit jaar. We hebben maar liefst zeven vragen te behandelen, dus we gaan gelijk aan de slag. Ik zou jullie hulp willen vragen om samen wat tempo te maken, zodat we alle vragen dit jaar nog kunnen afhandelen. Ik wil trouwens ook iedereen van harte welkom heten – dat was ik bijna vergeten – alle raadsleden, commissieleden, mensen op de publieke tribune en iedereen die thuis meekijkt, en ook wethouder Maatoug, die voor het eerst aanwezig is. Van harte welkom!
We beginnen met de eerste vraag van collega Sasbrink van de Partij voor de Dieren.

1. Mondelinge vragen van de fracties van de PvdD en UtrechtNu! over Utrecht blijft natuurinclusief bouwen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD): Voorzitter. Hoewel werd aangekondigd dat minister Keizer de eis zou schrappen om per 1 januari bij nieuwbouw en ingrijpende renovaties verblijfsvoorzieningen te plaatsen voor beschermde diersoorten zoals de huismus, gierzwaluw en vleermuis, maakt de Partij voor de Dieren zich zorgen over de keuze om deze eis te schrappen. We hopen dat Utrecht blijft vasthouden aan de ambities en regels voor natuurinclusief bouwen. Daarom heb ik de volgende vragen, die ik mede namens Rien van den Hoek van UtrechtNu! stel.

1. Deelt het college de mening dat het schrappen van de eis voor verplichte verblijfsvoorzieningen een kortzichtige keuze is en dat we in Utrecht moeten blijven vasthouden aan ons beleid voor diervriendelijk bouwen?
2. Kan het college toezeggen dat Utrecht zich blijft inzetten om bij alle vormen van nieuwbouw en renovatie te sturen op het aanbrengen van nest- en verblijfsmogelijkheden voor dieren?
3. Welke rol ziet het college voor zichzelf in het waarborgen van natuurinclusief bouwen, nu de Rijksoverheid afziet van landelijke kaders?

4. Behalve de eis om bij nieuwbouw nestgelegenheid voor dieren te creëren, worden ook duurzaamheidseisen, zoals de verplichte warmtepomp en labelsprongen voor koopwoningen geschrapt. Welke mogelijkheden ziet het college om ook deze eisen lokaal te compenseren?
5. Welke invloed heeft het niet invoeren van deze verplichtingen op de natuur-, duurzaamheids- en biodiversiteitsdoelstellingen van Utrecht?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Voorzitter. Ik sta hier namens mijn collega Eerenberg. In april hebben we bij het vaststellen van het soortenmanagementplan als college besloten om een eis voor verplichte verblijfsvoorzieningen bij renovatie en nieuwbouw in te voeren. Dat hebben wij gedaan om de afname van biodiversiteit in onze stad en dorpen tegen te gaan en om de verduurzaming van de bouw verder te versnellen.
Met het soortenmanagementplan maken we bouwwerkzaamheden en het verduurzamen van gebouwen mogelijk op een diervriendelijke manier die wettelijk toegestaan is onder de Omgevingswet. De raad is hierover geïnformeerd in de raadsbrief van 26 april. Het standpunt van het college is sindsdien niet gewijzigd.
We zijn wel voorstander van landelijke regels, omdat dit voor ondernemers en ontwikkelaars meer eenduidigheid creëert. De Tweede Kamer heeft op 17 december een motie aangenomen om de nestgelegenheid niet uit het Besluit voor bouwwerken in de leefomgeving te schrappen. Als de minister de motie uitvoert, dan zullen er verschillende eisen blijven bestaan. Het college zal dan besluiten over hoe de gemeentelijke regels zich verhouden tot de landelijke regels, en hierover overleg voeren met de provincie, corporaties en ontwikkelaars.
Het antwoord op vraag 2. Wij blijven ons binnen de wettelijke ruimte die we hebben onverminderd inzetten voor verblijfplaatsen, conform het beleid dat we per woning een verblijfplaats willen realiseren.
Vraag 3. Natuurinclusief bouwen is het uitgangspunt bij elk project, zoals vastgelegd in de RSU 2040 en het soortenmanagementplan. Behalve het realiseren van verblijfplaatsen, betekent natuurinclusief bouwen ook dat andere ecologische functies, zoals voedsel en veiligheid voor dieren, in het plan worden verwerkt. Dit leggen we per project vast in een programma van eisen.
Vraag 4. De verplichting voor warmtepompen is geschrapt, en de mogelijkheid voor de komst van verplichte labelsprongen is nooit doorgevoerd. Wel zijn er de landelijke subsidieregelingen voor de verduurzaming van bestaande koop- en huurwoningen, en die worden op dit moment niet afgeschaft. De omvang van deze investering maakt het voor de gemeente echter lastig om hier een extra financiële bijdrage aan te leveren.
Vraag 5. Zoals we bij antwoord 1 al aangegeven hebben, kunnen landelijke regels voor meer eenduidigheid zorgen voor ondernemers en ontwikkelaars en kan het proces soepeler verlopen. In Utrecht gaan we echter door met de eisen zoals we deze hebben vastgesteld in het soortenmanagementplan. Bij projecten die onder het plan vallen, verwachten we de biodiversiteit te kunnen verbeteren en tegelijkertijd de bouw en de verduurzaming te kunnen versnellen. Voor andere bouwprojecten geldt dat de verplichting in het Besluit voor bouwwerken in de leefomgeving het bereiken van biodiversiteitsdoelstellingen wel eenvoudiger maakt.

De **voorzitter**: Zijn er aanvullende vragen? Nee? De indiener?

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD): Het antwoord was duidelijk.

2. Mondelinge vragen van de fractie van Utrecht Solidair over Bij ingrijpende besluiten hoort een transparante besluitvorming.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair): Voorzitter. Transparante besluitvorming is zeer belangrijk. Wat daar bijvoorbeeld onder valt, is een zorgvuldige voorbereiding, het fair play-beginsel, het motiveringsbeginsel en materiële zorgvuldigheid. De vragen gaan over de knip Catharijnesingel.

1. Waarom is de verkeersmaatregel niet met het verkeersonderzoek onderbouwd? Dit raakt de noodzakelijke voorbereiding en het fair play-beginsel.
2. Waarom zegt de wethouder in een interview met RTV Utrecht dat het besluit allang genomen is, terwijl het op 22 november 2024 is gepubliceerd en inwoners van Utrecht tot 3 januari 2025 bezwaar kunnen maken?
3. Wat is de reden dat het college weigert om de onderzoeksgegevens te tonen? Er zijn verzoeken vanuit de gemeenteraad en van een advocaat van belanghebbenden, maar deze hebben nog geen antwoord gekregen.
4. Erkent het college dat de schadelijke gevolgen van dit besluit onvoldoende zijn onderzocht? Dit raakt de materiële zorgvuldigheid.

Mevrouw **Maatoug** (wethouder): Voorzitter. Ik wil beginnen met mevrouw Hessel van Utrecht Solidair te bedanken dat ik de kans krijg om de raad nog te spreken voor de kerstvakantie. Ik ga de vragen een voor een langs.
Vraag 1. De verkeersmaatregel is met verschillende onderzoeken onderbouwd. Deze onderzoeken zijn ook naar de raad gestuurd. Het gaat om de effecten van de knip Catharijnesingel, die zijn onderzocht in de Verkeersstudie Noordwest van 19 december 2019, het vervolgonderzoek van 29 mei 2020 en in de nadere analyse in de deskundigenrapportage van 19 december 2023. Deze documenten zijn allemaal met de raad gedeeld.
Vraag 2. Over de uitspraak van mijn voorganger. Het is goed om te verduidelijken dat het beleids- en mobiliteitsplan op 15 juli 2021 door de raad is goedgekeurd. Dit besluit bevatte de plannen rond de knip Catharijnesingel. We gaan op 16 januari verder spreken over de verdere uitwerking van deze plannen, zoals die ook in het programma van eisen staan. De vraag over het verkeersbesluit en het bezwaar- en beroepsproces klopt inderdaad: tot 3 januari kunnen bezwaar en beroep worden aangetekend, en dat is precies de volgorde zoals die hoort in de wet- en regelgeving.
Vraag 3. Wat betreft de onderzoeksgegevens: ik herken me niet in het beeld dat in de vraag wordt geschetst. Het verkeersonderzoek waar ik naar verwees, de Noordwest-studie en de vervolgonderzoeken, zijn de basis voor het raadsbesluit en zijn gedeeld met de raad. De nadere analyse in het kader van de Zuidpoort studie willen we, indien gewenst, ook delen. We zijn nu bezig met het beantwoorden van de schriftelijke vragen over dit onderwerp, en we hopen die snel toe te zenden, zodat we op 16 januari verder kunnen spreken.
Vraag 4. Er is in het debat over het mobiliteitsplan op 15 juli 2020 veel gewogen. De maatregel is onderzocht op verkeerskundige en economische effecten, evenals op de effecten voor luchtkwaliteit, geluidshinder en stikstofdepositie. Er zijn geen knelpunten naar voren gekomen en we voldoen met de maatregel aan de normen die gelden voor luchtkwaliteit en geluidshinder. Er is geen sprake van stikstofdepositie door de maatregel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk in de zaal of er partijen zijn met een aanvullende vraag voor de wethouder. Ik zie geen handen. Ik kijk naar de indiener, Utrecht Solidair. Heeft u nog een laatste opmerking?

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair): Voorzitter. De wethouder refereert aan de RSU 2040, dat ook door de raad is aangenomen, zelfs voor mijn tijd. Dit is een uitgebreid plan met als uitgangspunt excellent openbaar vervoer. Dat kennen we al helemaal niet in Utrecht. In dat plan is de knip Catharijnesingel een onderdeel, maar is de wethouder het met mij eens dat je niet zomaar een onderdeel uit zo'n groot plan kunt halen?

Mevrouw **Maatoug** (wethouder): Voorzitter. Ik had mij voorgenomen om niet te veel te refereren aan mijn vorige werk, maar ik ben blij dat we bij deze mondelinge vraag begonnen zijn met de beginselen van behoorlijk bestuur, zoals zorgvuldigheid en een voorspelbaar beleidsproces. Het is goed dat de raad in 2021 uitgebreid heeft beraadslaagd en het raadsbesluit voor het Mobiliteitsplan heeft genomen. Dit besluit heeft het beleid bestendigd, en uit dat beleid komen al die volgende fasen voort.
Wat betreft de vraag over het uit een plan halen van een onderdeel, wil ik zeggen dat dit niet in lijn is met het zorgvuldige proces. Beslissingen worden gezamenlijk genomen door de raad, en vervolgens gaan we verder met de uitvoering in de juiste volgorde. Wat je niet wilt, is dat je steeds de hoofdbeslissing ter discussie stelt, want dat leidt tot onzekerheid en onzorgvuldigheid. Ik ben blij dat we op 16 januari met elkaar gaan doorspreken over de uitwerking van de maatregel verloopt, inclusief het verkeersbesluit, zodat we kijken of alles goed gaat. Het is ook belangrijk om te benadrukken dat het politieke proces losstaat van het juridische proces. Burgers en bewoners kunnen gelukkig gebruikmaken van het bezwaar- en beroepsproces, dat loopt tot en met 3 januari 2025.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder, voor deze duidelijke uitleg. We gaan verder naar het volgende agendapunt.

3. Mondelinge vragen van de fracties van de PvdA en CDA over Ook na 31 december moeten alle kinderen mee kunnen doen.

De heer **Stam** (PvdA): Voorzitter. Gezien de tijd zal ik een deel van de inleiding inkorten. met de Nota Financiële Bestaanszekerheid wordt 9 ton vrijgemaakt om te zorgen dat alle kinderen kunnen meedoen aan sport en cultuur en aan educatie in onze stad. Daarvan gaat 6 ton naar de U-pas en 3 ton naar verschillende fondsen. Wij hebben van verschillende fondsen het signaal gekregen dat zij nog geen kans hebben gehad om een aanvraag te doen voor de subsidies die zij nodig hebben om vanaf 1 januari 2025 te kunnen functioneren.
We hebben signalen ontvangen van fondsen die nog geen kans hebben gehad om een aanvraag te doen voor de subsidies die nodig zijn om vanaf 1 januari 2025 te kunnen functioneren. Zo kan een gat ontstaan in het gemeentelijk vangnet voor sport- en cultuurdoeleinden voor kinderen die dit het hardst nodig hebben.
Dit leidt tot de volgende vragen.
1. Wanneer wordt een structurele subsidie aan ondersteunende fondsen door het college verleend?
2. Voorziet het college het gevaar bestaat dat de dienstverlening van de fondsen stokt tussen 31 december en de verlenging van de structurele subsidie? Wat kan het college doen om te voorkomen dat kinderen in die periode tussen wal en schip vallen?

Hiernaast ontvangen de Partij van de Arbeid en het CDA steeds meer signalen van verenigingen en ouders over de stijgende kosten van sport- en cultuurdeelname in onze stad in het komend jaar.

3. Is in het licht van deze stijgende kosten het vastgestelde bedrag voor de U-pas en de fondsen voldoende om de groeiende hulpvraag vanuit de stad te beantwoorden?
4. Op welke manier borgt het college dat de manier waarop de gelden wordt besteed daadwerkelijk zal leiden tot een hogere deelname in sport en cultuur voor kinderen in armoede?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Voorzitter. Deze kwesties raken natuurlijk direct mijn portefeuille, maar zijn ook voor de portefeuille van collega Voortman van belang.
Het antwoord op vraag 1. We werken momenteel aan de nadere regels, die we zo snel mogelijk zullen publiceren. Na publicatie kunnen de aanvragen worden ingediend, en dat zal in het eerste kwartaal van 2025 plaatsvinden.
Het antwoord op vraag 2. Het is nog niet bekend welke organisaties de subsidie gaan ontvangen en daarom kunnen we nog geen toezeggingen doen aan specifieke organisaties. De fondsen zijn echter met ons in gesprek over de manier waarop we de dienstverlening zo goed mogelijk kunnen behouden totdat de subsidie is gepubliceerd. Het is uiteindelijk aan de fondsen zelf om te besluiten om een tijdelijke stop van de aanvragen af te kondigen. Inmiddels hebben we vernomen dat de fondsen voorlopig geen stop gaan afkondigen.
Het antwoord op vraag 3. We zien inderdaad een groeiende hulpvraag in de stad, en daarom is via de nota en het uitvoeringsprogramma besloten om een extra impuls te geven. Dit betreft een toevoeging van € 600.000 aan de U-pas, zal het extra tegoed tussen € 30 en € 70 euro per kind bedragen, afhankelijk van de leeftijd. Daarnaast is er € 300.000 extra toegevoegd via de subsidies, met hetzelfde doel namelijk om de kinderen te steunen om te kunnen sporten of bijvoorbeeld cultuur te beleven.
We verwachten dat met deze extra impuls van in totaal € 900.000 we extra impact kunnen maken op dit gebied. Daarnaast werken de fondsen zelf hard aan hun eigen fondsenwervingsactiviteiten, waardoor zij meer mogelijkheden creëren om kinderen te ondersteunen. Dit biedt echter nog geen zekerheid dat alle hulpvragen volledig beantwoord kunnen worden, vooral gezien de bezuinigingen. We zullen daarom blijven monitoren of vraag en aanbod voldoende aansluiten, maar we zijn blij dat we in deze tijden zo'n impuls kunnen bieden.
Dan het antwoord op vraag 4. Wat betreft de besteding van de U-pas hebben de inwoners keuzevrijheid om deze in te zetten. Dit is een van de leidende principes van de Nota financiële bestaanszekerheid. We zullen extra communiceren over de mogelijkheden in het sport- en cultuuraanbod en hoe mensen gebruik kunnen maken van deze regelingen, zodat deze toegankelijker worden. Intermediairs en vrijwilligers van de fondsen zullen ook actief communiceren over de positieve effecten van sport en cultuur. We kijken ook naar manieren om de communicatie verder te versterken, zodat we een grotere deelname aan sport en cultuur kunnen bereiken.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder. Zijn er partijen met een aanvullende vraag? Ik zie het CDA.

De heer **Van Steeg** (CDA): Dank voor de beantwoording. Betekent de extra impuls van € 300.000 voor de fondsen nu echt een extra impuls, of wordt er in feite per saldo bezuinigd op de fondsen?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Dat is inderdaad een extra impuls. We hebben de € 900.000 voor het uitvoeringsprogramma echt toegevoegd voor dit doel. Er was eerst het idee om het hele bedrag in de U-pas te stoppen, maar dat is nu verdeeld in twee delen: € 600.000 voor de U-pas en € 300.000 voor de fondsen.

De heer **Van Steeg** (CDA): Maar is dit inderdaad € 300.000 extra, of werd er eerder al meer geld besteed via de fondsen?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Nee, dit is echt aanvullend. De andere subsidies, zoals voor het Jeugdeducatiefonds en Leergeld, blijven bestaan. Dus dit is echt een extra impuls.

De heer **Van Steeg** (CDA): Kan de wethouder verzekeren dat met de extra € 900.000 er daadwerkelijk meer kinderen gebruik zullen maken van sport en cultuur?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Dat is inderdaad ons gemeenschappelijke doel. We gaan er alles aan doen om dat te realiseren. Het extra geld is er, maar er is ook meer vraag. We moeten goed kijken hoe we vraag en aanbod op elkaar afstemmen. We vinden het als college ook belangrijk om te laten zien dat met de U-pas de besteding van deze middelen echt effect kan hebben. We gaan ook werken aan een keuzehulp voor sport en ondersteuning, zodat mensen beter geholpen kunnen worden.

De **voorzitter**: Zijn er nog aanvullende vragen? Ik zie geen handen. We gaan terug naar de indiener.

De heer **Stam** (PvdA): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Maar als ik het goed begrijp, betekent dit ook dat de nadere subsidie pas later wordt uitgeschreven en dat mensen pas in april kunnen reageren. Is de wethouder bereid om te zorgen dat de fondsen in de tussentijd geen stop van hun dienstverlening moeten afkondigen?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): We hebben hetzelfde doel, en we blijven in gesprek met de fondsen over wat zij kunnen doen. We doen ons best om een gat te voorkomen, zoals we dat in het verleden hebben gedaan. We moeten met de fondsen in gesprek blijven over wat er mogelijk is. We maken haast met de nadere regels, en we blijven in contact over het eventueel afkondigen van een stop. We zullen er alles aan doen om dat te voorkomen.

De heer **Stam** (PvdA): Laat ik de vraag anders stellen: wil de wethouder zich maximaal inspannen om dit op te lossen?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Het is alsof ik als wethouder zeg dat de motie sympathiek is, maar … Ik begrijp uw vraag heel goed en ik zal wat u vraagt ook zeker doen, samen met mijn collega Voortman.

De **voorzitter**: Wij gaan door naar de volgende vraag.

4. Mondelinge vragen van de fracties van D66, BIJ1, PvdA, Student & Starter, PvdD en GroenLinks over Veilige abortuszorg is een fundamenteel mensenrecht.

Mevrouw **Stylianou** (D66): Voorzitter. Mevrouw Stylianou (D66): Veilige abortuszorg is een fundamenteel mensenrecht. Doordat abortuszorg helaas nog steeds in het Wetboek van strafrecht staat, valt het niet onder de Regeling onverzekerbare vreemdelingen. Daardoor moeten ongedocumenteerden de financiële gevolgen, van een niet-medisch noodzakelijke abortus zelf dragen. De huidige situatie maakt deze zorg voor hen ontoegankelijk.

Women on Waves, die medicamenteuze abortuspillen verlenen, schat dat in Amsterdam alleen al 200-250 ongedocumenteerden per jaar een abortus willen. Vanaf 2025 kunnen huisartsen medicamenteuze abortuspillen en zorg rondom een abortus bij het eerste trimester verlenen. De verwachting is dat ongedocumenteerden en andere niet Wlz-verzekerden dan een beroep zullen doen op deze zorg.
De gemeenteraad in Amsterdam heeft het college verzocht een onderzoek te starten naar een samenwerkingsverband met abortuszorgorganisaties, een financieel noodfonds en lobby richting het Rijk.
Utrecht is een stad die pal voor mensenrechten staat, daarom hebben de indieners de volgende vragen.

1. Kan het college inzichtelijk maken hoeveel ongedocumenteerden jaarlijks in Utrecht abortuszorg nodig hebben?
2. Bestaat er een samenwerkingsverband met abortuszorgaanbieders en huisartsen in Utrecht? Zo nee, zou het college kunnen onderzoeken of hier behoefte aan is en de raad hier over informeren met een brief?
3. Kan het college ook de zorgkosten hiervoor in beeld brengen?
4. Wij zien graag dat Utrecht zich aansluit bij de lobby van Amsterdam richting het Rijk, voor een landelijk dekkende regeling. Kan het college dit toezeggen?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Voorzitter. Dank u wel, voorzitter. Ook namens mijn collega Eerenberg sta ik hier om de vragen te beantwoorden.

De heer **Van Steeg** (CDA): Voorzitter. Ik heb een punt van orde. Volgens mij bestaat het college uit acht leden. Er zijn er nu twee die namens ongeveer alle wethouders antwoorden gaan geven. We proberen hier wel een serieus vragenuur te houden. Als we dat niet doen, kunnen we er beter mee stoppen.

De **voorzitter**: Volgens mij wordt het altijd op deze manier gedaan, omdat niet alle collegeleden niet altijd tegelijkertijd aanwezig kunnen zijn.

De heer **Van Steeg** (CDA): Soms kan het zo zijn dat een wethouder er niet is, maar als twee wethouders voor het gehele college gaan antwoorden, wordt het inhoudelijk wel heel dun.

De **voorzitter**: Uw punt is in ieder geval genoteerd. Er waren zojuist overigens drie wethouders.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Ik weet in ieder geval dat collega Eerenberg nu een penning moet uitreiken.
Antwoord 1. We hebben hier vanuit sociaal-medische zorg inzicht alleen als de vraag vanuit het spreekuur komt. Het afgelopen jaar is dat geen enkele keer voorgekomen. STIL Utrecht geeft aan dat ze via hun wekelijkse medische spreekuur het afgelopen jaar geen enkele keer een aanvraag hebben gehad. Ze geven daarbij wel aan dat ze geen totaaloverzicht hebben van alle mogelijke vragen van ongedocumenteerden in Utrecht.
Antwoord 2. Er is in Utrecht slechts één abortuszorgaanbieder. Er is geen samenwerkingsverband tussen abortuszorgaanbieders en huisartsen. Wij zien het als een verantwoordelijkheid van de huisartsen en abortuszorgaanbieder om te bepalen of er behoefte aan een dergelijk samenwerkingsverband is. De gemeente speelt daarin een faciliterende rol naar het netwerk, maar

heeft geen verantwoordelijkheid op dit gebied. Het Rijk is namelijk verantwoordelijk voor het CAK. De gemeente heeft wel een rol op het gebied van preventie en voorlichting, met name als het gaat om anticonceptie.
Antwoord 3. Dit overzicht van de zorgkosten hebben wij niet.
Antwoord 4. Wij staan positief tegenover het idee om aan te sluiten bij de lobby voor toegang tot een abortusregeling, bijvoorbeeld door opname in de basisverzekering en CAK-vergoeding. Wij willen hierbij het belang van preventie en voorlichting benadrukken.

De **voorzitter**: Zijn er partijen met een aanvullende vraag? Ik zie dat BIJ1 het woord wil nemen.

Mevrouw **Steinmetz** (BIJ1): Voorzitter. BIJ1 heeft tijdens de programmabegroting ook een voorstel ingediend voor het oprichten van een gemeentelijk fonds om dit volledig dekkend te regelen voor ongedocumenteerden en niet-verzekerden dat het echter niet gehaald heeft. We vragen ons nu af of het college bereid is om dit fonds alsnog op te richten, zodat ongedocumenteerden en niet-verzekerden volledig geholpen kunnen worden, ongeacht hun situatie en met name met het oog op het feit dat de zorg voor ongedocumenteerden sowieso onder oplopende druk staat. Zo nee, waarom niet?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Het klopt zeker dat dit onder druk staat, maar het is uiteindelijk wel een landelijke verantwoordelijkheid. Daarom zien wij meer in een lobby, zodat de partij die verantwoordelijk is ook aangesproken wordt op die verantwoordelijkheid.

Mevrouw **Steinmetz** (BIJ1): Excuses, maar wij zien dat toch echt anders. De gemeente Utrecht kan hier wel verantwoordelijkheid op nemen, met name op het gebied van niet-acuut medische zorg. Wil de wethouder dit revalueren?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Bij de programmabegroting is hierover een uitgebreide discussie gevoerd en op dit moment bestaat daar geen gewijzigd inzicht.

De heer **Van Rooij** (Student & Starter): Voorzitter. Als we in het stuk ook zien dat in Amsterdam 200 tot 225 ongedocumenteerde vrouwen toch aanspraak willen maken op medische abortuszorg, erkent het college dan tenminste dat het belangrijk is dat we in Utrecht toch inzichtelijk gaan maken hoeveel vrouwen dat betreft?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Het lastige aan dat inzichtelijk maken is dat wij dat overzicht niet hebben en wij hebben op deze termijn nog geen navraag kunnen doen bij Dokters van de Wereld bijvoorbeeld, want die verrichten ook nog spreekuren en ook de zorgcafés. Dat zijn plekken waar het soms voorbij zou kunnen komen. Maar de enige plek vanuit waar wij zicht op zouden kunnen hebben, dat zou via die sprekers zijn die ik als eerste benoemd heb, en daarin is het gewoon niet voorgekomen. Dat hoeft niet te betekenen dat de wens er nooit is, maar voor zover wij hem op dit moment in beeld hebben kunnen brengen, hebben we daar dus geen cijfers van.

De **voorzitter**: Zijn er verder nog aanvullende vragen? Nee? Dan gaan wij terug naar de indiener.

Mevrouw **Stylianou** (D66): Om daarop door te gaan, vraag ik de wethouder of zij dan wel bereid is om bijvoorbeeld met Dokters van de Wereld of Women on Waves het gesprek aan te gaan? Want ik kan

me ook zomaar voorstellen dat het gesprek bij de huisarts niet de eerste plek is waar ze naartoe durven te gaan.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Ja, wij zullen nogmaals navraag doen bij deze partijen. Wij hebben daarover al wel met STIL gesproken, maar daar is dat het afgelopen jaar niet in voorgekomen.

Mevrouw **Stylianou** (D66): Heel fijn dat de wethouder dan bij die andere partijen navraag wil doen. Als we die informatie krijgen, kunnen we die via een raadsbrief ontvangen? En zo ja, kunnen daar dan ook de zorgkosten in kaart worden gebracht, bijvoorbeeld stel dat het er 100 zijn of 10? Wat zou dat dan betekenen?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): We zullen dat gesprek aangaan en daarover terugkoppelen in het eerste kwartaal van 2025. Een totaaloverzicht kan ik u niet verzekeren. Het is afhankelijk van welke informatie we dan hebben.

De **voorzitter**: Wij gaan door naar de volgende vragenset.

5. Mondelinge vragen van de fractie van de PvdD over Waarom moeten ganzen vertrekken uit Park Transwijk?

Mevrouw **Krul** (PvdD): Voorzitter. De Partij voor de Dieren hoorde via bewoners dat het college wil dat de ganzen die in Park Transwijk leven vertrekken uit het park. De Partij voor de Dieren vindt het van de gekke dat wilde dieren uit een park verdreven worden, terwijl dit gewoon hun huis is. Als dieren al niet welkom zijn in ons groen, waar “mogen” ze dan nog wel leven? In een vragenlijst op Utrecht DenkMee staat ook een plaatje met een uitspraak over de ganzen waar mensen op kunnen reageren. Deze uitspraak is vrij suggestief en stuurt mensen een bepaalde negatieve denkrichting op over deze ganzen.
De Partij voor de Dieren heeft daarom de volgende vragen:
1. Waarom moeten de ganzen Park Transwijk uit en vindt het college het ook niet gek dat we geen plek meer voor ze hebben als wilde dieren niet eens mogen leven in de schaarse Utrechtse natuur?
2. Waar moeten de ganzen volgens het college naartoe? Het college zegt ze niet te doden, maar wat is dan wel het plan?
3. Waarom is op geen enkele wijze met de raad gecommuniceerd, ook niet in het startdocument Kwaliteitsslag Park Transwijk van juli 2023, dat het college van de ganzen in Park Transwijk af wil, en moeten we dit van bewoners vernemen?
4. Wat heeft het college gedaan om ervoor te zorgen dat de ganzen wel in het park kunnen blijven?
5. Als blijkt uit de vragenlijst bij Utrecht DenkMee dat bewoners willen dat de ganzen blijven, past het college dan zijn plannen aan? Zo nee, waarom niet?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Dank u wel, voorzitter, en ook bedankt voor deze vragen. Ik zal de antwoorden op vragen 1, 2, 3 en 4 samenpakken.
Wij vinden ook dat deze dieren onderdeel zijn van onze stad. Daarmee kan ik de Partij voor de Dieren geruststellen: de ganzen in Park Transwijk hoeven niet weg. Op dit moment is het park echter zo aantrekkelijk voor ganzen dat de populatie toeneemt en daardoor overlast wordt ervaren door

mensen. Daarom willen we een deel van het park minder aantrekkelijk maken voor ganzen. Tegelijkertijd wordt een ander deel van het park specifiek ingericht voor de ganzen. Deze locatie wordt zodanig gekozen dat mensen geen overlast ervaren, terwijl de dieren er goed kunnen leven. Een van de plekken waar bewoners vooral overlast ervaren, is het plein bij de grote vijver. Dit is min of meer een foerageerplek geworden voor ganzen, waardoor deze plek niet meer goed gebruikt kan worden door bezoekers van het park. Het is er vies, en sommige bezoekers zijn zelfs bang voor de ganzen. We onderzoeken nu of we aan de kant van dit plein een hogere oever kunnen creëren. De oever aan deze kant is momenteel laag, terwijl die aan de overkant, waar het groener is, een stuk hoger ligt.
Wat betreft vragen 3 en 4: er is absoluut geen sprake van dat we van de ganzen af willen. Het afgelopen jaar hebben we in het kader van “Samen Stad Maken” veel gesprekken gevoerd met bewoners rondom het park en gebruikers van het park. Hieruit bleek dat niet iedereen blij is met de ganzen en dat de populatie de afgelopen tijd sterk is gegroeid. Sommige bezoekers mijden daarom het park of bepaalde plekken in het park. In de gesprekken en communicatie tijdens “Samen Stad Maken” hebben we steeds benadrukt dat de ganzen onderdeel zijn van het park en onderzoeken we juist hoe we op een diervriendelijke manier hiermee om kunnen gaan.
Dan antwoord 5. Uit de reacties op Utrecht DenkMee komt vooral naar voren dat de overlast door ganzen als een probleem wordt ervaren. In de vraag wat de gemeente daaraan kan doen, hebben we aangegeven dat de ganzen onderdeel blijven van het park en zoeken we naar diervriendelijke oplossingen.

De **voorzitter**: Hartelijk dank. Ik kijk rond in de zaal. Zijn er partijen die een aanvullende vraag hebben voor de wethouder?

Mevrouw **Stylianou** (D66): Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet bekend ben met de situatie, dus misschien stel ik een heel suffe vraag. Maar in hoeverre speelt het voeren van de ganzen een rol bij deze problematiek? Komen ze daardoor telkens terug?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Dit is zeker een van de factoren die bijdraagt aan de groei van de populatie. De aanwezigheid van voedsel, vaak door het voederen door mensen, zorgt ervoor dat de ganzen onder hele goede omstandigheden leven. Dat maakt het park aantrekkelijk voor hen. Maar het voederen is niet de enige factor. Ook de inrichting van de plekken rondom de vijver speelt een rol.

De **voorzitter**: Ik zie geen andere vragen meer. Partij voor de Dieren? U heeft nog één seconde over en ik moet streng zijn vanwege de tijd. Fijn dat u het begrijpt, maar u gaat het proberen in één seconde?

Mevrouw **Krul** (PvdD): Kan het park worden aangepast?

De **voorzitter**: Kunt u dat herhalen?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder): Ik heb het gehoord. Dat gebeurt door te kijken of de plek waar mensen nu zitten, bijvoorbeeld de bankjes aan het water, iets kan worden opgehoogd. Dit maakt het voor de ganzen minder aantrekkelijk, terwijl mensen daar rustig kunnen blijven zitten. Tegelijkertijd richten we andere delen van het park, zoals een eilandje en groengebieden, zodanig in dat de

ganzen daar een prettige, groene plek hebben. Zo zorgen we ervoor dat de ganzen in goede omstandigheden kunnen leven, terwijl bezoekers van het park er ook van kunnen genieten.

De **voorzitter**: Wij gaan door met de volgende set vragen.

6. Mondelinge vragen van de fracties van CDA, PvdA, D66 en GroenLinks over Red Jan en Joop van de sloop.

De heer **Van Steeg** (CDA): Voorzitter. Dit gaat over de muurschildering aan de Cartesiusweg. Ik zal vanwege de beperkte tijd de tekst weglaten en meteen doorgaan naar de vragen.
De fracties van het CDA, PvdA, D66 en GroenLinks hebben vier vragen over het risico dat dit kunstwerk gesloopt wordt.
1. Kent het college de eerder gedane toezegging om te kijken naar de mogelijkheden om de muurschildering van Jan en Joop te behouden binnen het plan?
2. Welke opvolging is gegeven aan het documenteren van het kunstwerk en het zoeken naar een alternatieve locatie? Welke locaties zijn daarbij overwogen?
3. Deelt het college de mening dat deze herinnering aan de Tourstart in Utrecht behouden moet blijven en nieuwe wielerhelden kan inspireren?
4. Is het college bereid om op een nieuwe plek ook ruimte te geven aan vrouwelijke Tourwinnaars, zoals Annemiek van Vleuten en Demi Vollering?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Voorzitter. Allereerst wil ik zeggen dat ik het volmondig eens ben met de indieners dat het hier gaat om een geweldig kunstwerk. Toenmalig wethouder Verschuure heeft op 25 januari 2022 in een brief laten weten dat woningcorporaties contact hebben gezocht met de kunstenaar Daniël Roosendaal. Omdat het kunstwerk niet behouden kan blijven op de huidige locatie, is destijds afgesproken dat er ruim de tijd wordt geboden om mogelijkheden te verkennen om de muurschildering op een andere manier in het gebied te laten terugkeren.
Vraag 2. De muurschildering is in 2015 tot stand gekomen dankzij een initiatief uit de stad. Daarbij was men al op de hoogte dat de muur op termijn zou verdwijnen vanwege de nieuwbouwplannen. In 2022 is met de corporaties afgesproken dat de kunstenaar ruim de tijd zou krijgen om de muurschildering te documenteren. Daarbij is ook gezocht naar een andere plek in het gebied. Helaas zijn er in de nieuwbouwplannen geen grote, blinde gevels beschikbaar waar de schildering in zijn huidige vorm kan terugkomen. Er is echter wel tijd geboden om de schildering vast te leggen via foto's en video's. Inmiddels zijn we in 2024, en de kunstenaar heeft gelukkig twee jaar de tijd gehad om dit te doen. De woningcorporatie is bovendien in gesprek met de kunstenaar over de mogelijkheid om een nieuw kunstwerk te realiseren in een van de nieuwe gebouwen. Naar onze informatie verlopen deze gesprekken goed.
Vraag 3. De muurschildering is natuurlijk aangebracht ter gelegenheid van de start van de Tour de France in Utrecht in 2015. Het is fantastisch dat dit kunstwerk maar liefst negen jaar zichtbaar is geweest. Helaas is het niet mogelijk om de schildering koste wat het kost te behouden, omdat de locatie verdwijnt. Zoals eerder aangegeven hebben we ons ingezet om samen met de corporaties en de kunstenaar alternatieven te onderzoeken. Dat dit uiteindelijk niet heeft geleid tot een vergelijkbare plek is jammer. Maar ik wil ook benadrukken dat het concept van muurschilderingen in Utrecht juist inhoudt dat er regelmatig nieuwe werken bijkomen. Dit houdt deze kunstvorm dynamisch en toegankelijk.

Vraag 4. Dat vind ik een hele leuke suggestie. Als er vanuit de stad een initiatief of voorstel komt voor een nieuw kunstwerk waarin bijvoorbeeld vrouwelijke wielerhelden zoals Annemiek van Vleuten of Demi Vollering een rol spelen, dan leggen we dit graag voor aan de adviescommissie. Zelf kan ik dat niet verzinnen.

De **voorzitter**: Zijn er partijen in de zaal die een aanvullende vraag willen stellen?

De heer **Van Steeg** (CDA): Wat gaat er nu precies gebeuren? Aan de ene kant wordt gesproken over een mogelijke plek binnen het Thomas à Kempisplantsoen, maar aan de andere kant lijkt dat niet te kunnen. Kunt u dit verduidelijken?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Voorzitter. Het duidelijke antwoord is dat het kunstwerk in zijn huidige vorm niet behouden kan blijven, omdat er in het nieuwbouwproject geen grote, blinde gevels meer zijn. De woningcorporatie en de kunstenaar zijn nu in gesprek om te kijken of er een nieuw kunstwerk gerealiseerd kan worden in een van de nieuwe gebouwen. Op die manier willen we de legacy van Daniël Roosendaal in het gebied behouden.

De **voorzitter**: Hartelijk dank. Begrijp ik dat dit voldoende is voor het CDA?

De heer **Van Steeg** (CDA): Ja, dat klopt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan gaan wij door naar de laatste set vragen.

7. Mondelinge vragen van de fracties van CDA, D66, VVD en Volt over Toekomst sportvereniging in het geding.

De heer **Van Steeg** (CDA): Voorzitter. Dit betreft de sportverenigingen. Naar aanleiding van een enquête onder bestuurders van sportverenigingen blijkt dat een aanzienlijk aantal sportclubs het water na aan de lippen staat.
De volgende vragen zijn mede namens D66, VVD en Volt opgesteld.
1. Herkent het college de noodsituatie waarin Utrechtse sportclubs verkeren, zoals naar voren komt uit het algemene beeld van de enquête? Hoeveel sportclubs in Utrecht hebben momenteel een slecht toekomstperspectief?
2. Is het college het met de indieners eens dat verdere verhogingen van kosten voor sportverenigingen onacceptabel en contraproductief zijn, gezien de voorziene stijging van contributies, verschraling van het aanbod en verminderde toegankelijkheid van sport?
3. Zo ja, welke mogelijkheden ziet het college om de verhoging van kosten met 1 miljoen euro niet door te berekenen, of in ieder geval te verlichten?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Dank u wel, voorzitter, en ook dank aan de indieners voor deze belangrijke vragen.
Vraag 1. Het algemene landelijke beeld dat door het Register voor Verenigingsbestuurders wordt geschetst, is inderdaad ontzettend zorgelijk. Wat betreft de situatie in Utrecht, willen we gebruikmaken van de resultaten van de NUL30 Sportscan die afgelopen najaar door Sport Utrecht is uitgevoerd. Met deze tweejaarlijkse sportscan brengen we de vitaliteit van Utrechtse sportaanbieders in kaart. De eerste resultaten van deze scan laten zien dat ruim 80% van de deelnemende

sportverenigingen hun financiële situatie als gezond of toereikend beschouwt. Dat is hoopgevend, maar het betekent wel dat een deel van de verenigingen in een minder gunstige situatie verkeert. Momenteel verwerkt Sport Utrecht de enquête tot een rapport. Het is echter nog onduidelijk of de respons representatief is voor alle sportaanbieders in de stad. We verwachten de volledige rapportage in het eerste kwartaal van 2025. Zodra we die hebben, kunnen we een duidelijker beeld schetsen van de situatie.
Vraag 2. Laat ik vooropstellen dat een stijging van de kosten van sport bijzonder vervelend is, op zijn zachtst gezegd. We willen sport natuurlijk ook toegankelijk houden en hogere kosten verminderen uiteraard die toegankelijkheid. Het verhogen van de tarieven is inderdaad een bijzonder pijnlijke bezuinigingsmaatregel die we helaas genoodzaakt waren om te nemen. Conform motie 325 wordt in 2025 ook gewerkt aan een verdere uitwerking van de tariefverhogingen om, indien mogelijk, kwetsbare gebruikers en verenigingen bij deze tariefverhoging te ontzien.
Vraag 3. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024 in de raad is besloten om eenmalig de tarieven voor zwembaden, binnensport- en buitensportaccommodaties, te verhogen met 10% vanaf 2027. Het college heeft een reserve van 5 mln. om een ingroeipad te realiseren voor deze verhoging. In de komende periode werken we uit hoe die tariefverhoging ook kan met de bril van ongelijk investeren voor gelijke kansen op.
We gaan zorgvuldig kijken hoe we de tariefverhoging doorvoeren en hoe we dat daarbij hoog in het vaandel kunnen houden. Daartoe zullen wij ook de mogelijkheden binnen de U-pas verkennen en in overleg treden met sportaanbieders en Sport Utrecht om te kijken hoe we dit voor elkaar kunnen krijgen, zodat juist de invoering van de tariefverhoging in 2027 zorgvuldig plaatsvindt.

De **voorzitter**: Zijn er aanvullende vragen vanuit de zaal?

Mevrouw **Stylianou** (D66): De wethouder heeft aangegeven dat Sport Utrecht de enquête samenstelt tot een rapport. Krijgen we dat nog voor de behandeling van de Sportnota in januari?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Dat vind ik heel lastig. Het ligt bij hen. Ik zal het vragen of het met die snelheid kan. De bespreking is op 30 januari. Ik zal mij tot het uiterste inspannen om dat voor elkaar te krijgen.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen aanvullende vragen. De indiener?

De heer **Van Steeg** (CDA): Iedere sportvereniging zegt dat alle kosten de spuigaten uitlopen. Energiekosten, doorberekening van lichtmasten en nu ook nog de voorziene tariefstijging. 80% is leuk, maar het betekent wel dat de contributie omhooggaat. Ongelijk investeren betekent hier dat minder mensen gaan sporten.

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Wij proberen natuurlijk wel in de gaten te houden wat al die maatregelen bij elkaar doen en dat doen we door de Sportscan. Als we na het rapport concluderen dat het niet representatief genoeg is, moeten we iets anders doen, maar het kan ons wel goed helpen om een beeld te vormen van hoe het nu met de verenigingen gaat. Ook in tijden van de enorme stijging van de energiekosten waren er uiteindelijk, maar een of twee verenigingen die echt in de problemen kwamen. Het is van belang om te kijken waar we onze inzet moeten doen. Ik ben het echter met de heer Van Steeg eens dat het zeker effect kan hebben op de toegankelijkheid en dat we daarvoor moeten waken.

De heer **Van Steeg** (CDA): Als de wethouder spreekt over “een of twee” hebben we het nu over minstens 20 procent. Dat ziet er niet goed uit. Ziet de wethouder mogelijkheden om andere vormen van financiering te introduceren, bijvoorbeeld vanuit de samenleving om die mogelijkheden makkelijker te maken?

Mevrouw **Oosters** (wethouder): Dat vind ik een mooie vraag. We zien dat er in de begroting niet veel bewegingsruimte zit om nog enorme geldstromen in de richting van organisaties in de stad te laten gaan. Daarom moeten we gebruikmaken van andere krachten in de maatschappij. Dat wordt ook verwoord in de Sportnota en ik hoop daarover een goed gesprek met de raad te kunnen voeren.
Tot slot, voorzitter, wil ik van deze gelegenheid gebruikmaken om de raad te bedanken voor de geweldige inzet van het afgelopen jaar. Ik wens iedereen een heel fijn reces en alvast een gelukkig nieuwjaar namens het college. Tot in januari!

De **voorzitter**: Hartelijk dank, wethouder. Ook voor u een heel fijn reces. Daarmee sluiten we dit vragenuur af. Ik wens iedereen prettige feestdagen en een fijne avond. Tot ziens bij het volgende vragenuur in 2025.

De voorzitter sluit daarop, te 17.49, uur het vragenuur.

Lijst van toezeggingen, gedaan tijdens het vragenuur van 19 december 2024.

Mondelinge vragen van de fracties van D66, BIJ1, PvdA, Student & Starter, PvdD en GroenLinks over Veilige abortuszorg is een fundamenteel mensenrecht.

Wethouder Schilderman (namens wethouder Eerenberg)

- In Q1 2025 zal het college de raad informeren in een raadsbrief over de uitkomsten van gesprekken met abortusaanbieders en huisartsen over abortuszorg voor ongedocumenteerden en de behoefte aan een samenwerkingsverband

Mondelinge vragen van de fracties van CDA, D66, VVD en Volt over Toekomst sportvereniging in het geding.

Wethouder Oosters

- In Q1 2025, bij voorkeur voor behandeling Sportnota eind januari 2025, zal het college de raad informeren in een raadsbrief over de inventarisatie onder Utrechtse sportclubs over hun toekomstperspectief.